

Hírfelvételek:
helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:
□ ozentiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek.

nyiltér sora 40 fill.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r. t.

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Szigeti Béla
főkönyvelő.

Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Cirner J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adtnak vissza.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

A kibontakozás.

Kossuth Ferencz megjárta Bécsset, beszélt a királyllyal, aki kegyesen fogadta őt és informáltatta magát a szövetkezett ellenzék, különösen pedig a függetlenségi párt törekvései felől. Látható jóindulattal fogadta a Kossuth előterjesztéseit és háromnegyed órai beszélgetés után szives bucsut vett az ellenzék vezéréktől. Mindössze ennyi az, ami a kihallgatás külsőségeiből ismeretessé vált. Ehhez persze nagy horderejű következtetéseket még nem fűzhetünk.

Kétségtelen azonban, hogy a kihallgatásnak már a külsőségei is igen rokonszenvesen hatottak. A közvélemény jó néven vette a királytól, hogy a Kossuth Lajos fiát magához hívta és örülnek e találkozás megtörténtén, mely nem csak a király alkotmányos érületének újabb fényes tanujele, de egyúttal a király és a nemzet teljes egyetértésre való törekvésének szimbóluma is. A nemzet nagy része igenis hitte eddig is, hogy a 67-es kiegyezés őszintén kiegyenlített a multak tévedéseit és sérülteit; de mégis csak kedves tudat volt az, hogy ime most Kossuth Ferencz mint hű alattvaló áll a király előtt, aki nem érti felre a közjogi ellenzék hivatását, aki derült arccal hallgatja a 48-as eszmék erlelte programot és tapasztalta, hogy abból minden forradalmi tartalom eltűnt s nem maradt más benne, csak nemzeti tartalom.

Bármely tárgyi eredménye lesz is tehát a Kossuth kihallgatásának, érzelmi s etikai

jelentőségei kétségtelenül igen nagyok. A kínai fal meséje megdőlt, a király egyéni ellenszenvének s a keserű emlékezetnek tulajdonított elzárkózottság megszűnt abban a pillanatban, amint a Burg kapuja megnyílt Kossuth előtt s a felség magyaros szivességgel állt szóba vele. Abban a pillanatban, amint a király ily módon meghajolt a nemzet itéleté előtt, a nemzet szíve is felmelegedett uralkodója iránt, megkönnyebbülve azon győtrő mesék s megcsontosodott előítéletek terhetől, mintha a király más lenne és más is tudna lenni, mint a magyar alkotmány legelső őre.

A közvéleményben e kihallgatás ténye olyan érzéseket váltott ki, melyeknek csak áldásos következménye lehet a politikai viszonyok alakulására nézve. A királyi kegy nem pártmonopolium; az az alkotmányosság osztó igazsága szerint alkalmaztatik.

E tanulságok hatása bizonyára kiküszöbölő parlamentünkől a hitevesztett, a rakoncátlanok ellenzékét, mert hisz tapasztalta, hogy az alkotmányosság tiszta s méltóságosan egyenes útián haladva is célját érheti. És a bizalomhoz párosulni fog a felelősségnek felemelő, de egyszerűsmind súlyos tudata is; amely párt vezérének az országkormányzás kérdésében a király tanácskozó szobájában is hely jut, az már nemcsak lelkiismeretével számol, de a politikai felelősségből is részt kell vennie, ami bölcs megfontolásra s a szenvedélyek fekezésére int. Így foghatván fel hivatásukat az összes pártok, parlamenti életünk tiszt-

tulni, színvonalra emelkedni fog, ami már magában véve országos áldás volna.

Rendkívüli tárgyi eredményeket nem várunk e kihallgatástól, hiszen különösen a katonai kérdéseket illetőleg tudjuk, hogy nem Kossuth Ferencz volt az első, aki őszinte szókimondással s nagy ambícióval igyekezett a nemzeti aspirációknak ezidejű mértékét kielégíteni.

Ha gyors és teljes átalakulást nem is remélhetünk tehát, de hiszünk a fokozatos fejlődésnek olyan láncszemében, mely az uralkodó mai, respektálandó érdekeibe is belekapcsolódik. És különösen bizunk abban, hogy a példásan alkotmányos szellemben vezetett kibontakozás, mar morális hatásainál fogva is, jó eredményekhez, őszinte alapokhoz vezet.

SZEMLE.

A Ház megnyitásának elhalasztása. Graf Tisza István miniszterelnök előterjesztést tett a Felsőházról az országgyűlés megnyitásának elhalasztása tárgyában. Ő Felsőháza Tisza előterjesztését elfogadta.

Dicséretes önmérséklet. Komoly törekvésre minden tényezőnek, hogy a válság minél gyorsabban megoldassék. Már látunk erre nevezve biztató jelet a függetlenségi párt sajtójának legújabb állásfoglalásában. A „Magyarország“ cz. lap f. hó 15-iki számában gyönyörűen egyengeti az utat a meg-egyezéshez. Már nem csak az önálló had-

TÁRCZA.

Vizakna „Jus Gladii“-je.

Írta: Szentkatolnai Bakk Endre.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája. —

A mint egyes későbbi intézkedésekből is következtetni lehet, előbb maga a Gräw, Gräef, Greb, illetőleg királybíró birt Vizaknán pallos-joggal.

De maga a Gerébházban maig is meglevő pallos (hóhér-pallos)¹ regisége s a rajta levő betűk s jelvények is mutatnak.

Hossza ezen hóhér-pallosnak 1 méter, szélessége 7 centi. kétélű pengejű, markolata tojásdad alakú kerek gömbbe végződik s finom vasból készült. Egyik lapján e betűk vannak: G · E · B · H · O · M · R · T ·

Szerintem rövidítve ezek alatt ezen mondat jelentetik: „Greb Emericus Bistri-
cientis horreat: (malefactores)
Rotis. mutilationibus, tor-
mentis.

¹ Melyet a jelenlegi kir. járásbíróház épülete hiujában találván meg, megfakartottam s helyeztem a Gerébház levéltárában levő egy szekrénybe.

Másik lapján:

· S · I · G · · V · N · D · T · ·
(Zsigmond akasztási-jogot adott).

A fentjelzettekől következtethetni azt, hogy II. Endre adta a pallo-jogot Imre besztercei grófnak (Grebnek); Zsigmond király pedig, miután a Vizaknai örökös királybírók ezen joggal visszaeltek, elrendelte: hogy a királybírók azt a város bírája s esküdt polgáraival együttesen gyakorolhatják.

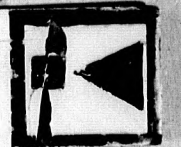
Zsigmond királynak 1419. sz. Bertalan apl. napján Budán kelt privilegialis leveleiben¹ felmiltetik: hogy Gaspar Ferencz, Kordy Marton és Báltu szöcs esküdt polgárok (jurati cives) a magok es egész polgártarsaik s vendégek nevében panaszt emeltek: miszerint a nemesi praerogativával bíró Gerébházhoz (quae vu go Gerébiana dicta) nevékednek egyes lázangok, vérengzők es gonosztevők s e miatt a város bírája es esküdt polgárai azokat kelto büntetésben reszeltetni nem tudják. — Zsigmond panaszokat tekintetbe véven, — mint „sacrae Coronae nostrae Regiae immediate subiectorum“, — elrendelte: „ut praefati homines,

¹ Oly városi leveliar.

hujusmodi homicidia, seu vulnerationes modo praemisso committentes, aut perpetrantes, aut pacem nostram Regiam Ipsis nostro, et dictae nostrae nomine, per praedictos Judicem et Juratos Cives praenunciatum infringentes, omni penitus praesidii, seu libertatis privilegio, in dicta Domo nobilitari gaudere et potiri valeant, atque possint, ita tamen ut Judex Regius ejusdem oppidi et Domus Possessor, una cum fidelibus nostris Judice et juratis civibus uti aequitas et Jus postulat, per sceleratos et malefactores praenotatos Jus et Justitiam administrare secundum Jura Regni nostri Hungariae debeat et teneatur“.

1455 sz. Fabian es Sebestyén napján Vratisláviában kelt privilegialis leveleiben Posthumus Laszló király Vizaknai István es Laszlónak (de Salisfodio) vizaknai királybíróház birtokosainak, utódaik es örökösüknek teljes pallos-jogot adott¹ — „plenariam possessionem, . . . ut ipsi in eadem Possessione eorum Salisfodinenti partium nostrarum Transylvanarum habitantibus, rotas Patos et aliorum Torment-

¹ Oly Orsz. levélt Gyulafehérvár Kapt. lev. Ont F. F. Nr. 28. An. 1455. Pergamenen nyiltalokban írva

sereg eszméjéhez nem ragaszkodik; de szívesen lemond a magyar vezényszóráról, sőt a zászlók és jelvények nemzeti irányu rendezéséről is. Ez kissé sok is már az okosságából. Csak azt nem értjük, miért kellett akkor két esztendeig obstruálni?

A Széchenyi-lakoma. A Nemzeti Kaszinó f. hó 12-én este tartotta szokásos Széchenyi-lakomáját, melyen az ünnepi pohárköszöntőt ez évben Darányi Ignác mondotta. A nagyszabású s úgy külső formáját, mint tartalmát tekintve, méltóságát és lendületes beszéd egyaránt kitűnt az eddigi tartott Széchenyi-pohárköszöntők közül, hangjának és eszméinek Széchenyiével való feltűnő belső rokonsága révén; a mai politikai helyzetben pedig gondolatmenetének mindennapi politikai hangulaton felülemelkedő tisztult légkörével. Érdekes és közvetlen érzésű hangulatból indult ki Darányi, az 1860. évi nagy Széchenyi-gyász szomorú hangulatából, melynek ő mint impressziók iránt fogékony lelkű gyermek volt tanúja. Ezzel az érzéssel indult neki az élet küzdelmeinek Darányi beszéde folyamán — szinte észrevétlenül — hallgatónak belevitte a Széchenyi-kultusz emelkedett hangulatába. Széchenyi jelszava a munka volt. A szellemi és erkölcsi gyarapodást még az anyagi gyarapodásnak is fölébe helyezte s ezeket egyesítve akarta az országot a hatalmasok közé emelni. Az erőknek közös célra való egyesítése volt tényleg Széchenyi politikai ideálja s ezt a törekvésőt esetelte Darányi melyreható hűséggel. Széchenyi eszméinek jellemzése után a beszéd, lendületes emelkedéssel a Széchenyi-kultusz apoteozisává fejlődött. Az a kehely, melylyel — évenként egyszer — Széchenyi emlékezetének áldoznak a magyar urak, szimbólum s a tokaji asszu, melylyel megtöltik: analógiája a magyar ember, Széchenyi lelkének. A nagy hatású pohárköszöntő: Széchenyi emlékezetéhez intézett majd nem imaszertű invokáció zárta be. A beszéd a hallgatóságra mely hatást tett.

A szociálisták és a választási jog. A fővárosi munkások vasárnap harmincz gyűlést tartottak s valamennyi gyűlésen határozati javaslatilag kimondották, hogy ha a többségre jutott ellenzék úgy csinálna meg a választói jog reformját, hogy a munkásokat a szavazásból ismét kirekeszti, akkor Budapest összes munkásai kimondják az általános sztrájkot. A szociálisták ugyanis, akik hivatást többnyire az ipari munkásokból toborozzák, attól tartanak, hogy a választói jogot akként fogja az új parlament reformálni, hogy csak a kisgazdákat fogja kiterjeszteni, ellenben az ipari munkásoknak ezentúl se lesz joguk a választásban való részvételre.

Kossuth a királynál.

Kossuth Ferenc szombaton délután utazott Bécsbe s este érkezett oda. Másnap reggel kilenc óra után meglátogatták a vele jött képviselők és újságírók, akik tíz óráig maradtak nála. Tíz óra negyven perczkor lejött a szobájából és számozatlan bérkocsin, melyben kivüle Pally Sándor titkár foglalt helyet, a Burg második udvarára, a Franzensplatzra hajtatott, amelyen már ekkor négy-ötszáz ember várakozott reá. Az udvar jobbszárnyának harmadik kis kapuja előtt megállt a kocsis és Kossuth Ferenc, akinak az arczán a legnagyobb nyugalom látszott, kiszállt belőle. A tömeg levette a kalapját, de nem mert eljenzni. Ebben a pillanatban a kis kapu felett jobbra levő harmadik ablakon kisse felrelibbent a csipkefüggöny s a tömegben halk moraj futott át.

— A király kinézett! — járt szájról-szájra. Kossuth Ferencet, aki frakkban volt s már a kocsiban felhuzta a fehér keztyűjét, a kapuban az őrség parancsuokra fogadta s bár a kihallgatás idejéből, tizenegy órából még tíz percz hiányzott, nyomban bevezettek a királyhoz. Ez a körülmény

az udvari körökben, amelyek tudják, mennyire pontosan betartja az uralkodó az audienciák terminusait, már meglepetést keltett.

Az audiencia tartama alatt a Burg udvarán óriási tömeg gyűlt egybe. A bécsi királyi palota tudvalevően nincs elzárva a közönség elől s a király ablaka alatt átjáró vezet, amelyet akárki is használhat. Csupa magyar ember gyűlt össze. A hó szinte omlott a szürke égről, de ez nem vette el az emberek kedvét. A csendőrök hiába beszéltek:

— Kérem, ne tessék itt sétálni!

— Ez itt nem promenád!

— Ne tessék csoportosulni!

Ha egy csoportot szétbontottak, három másik támadt helyette. Mikor Kossuth a királynál van, akkor ne parancsolgasson itt a burgzsandár. De mikor éppen ezért volt a nagy aggodalom!

A várakozó közönségnek kellemes meglepetése is támadt, eljött Kopácsy Juliska is, a Népszínház egykori kedves primadonnája, aki a terdig erő hóban szinten hűségesen várakozott arra, hogy mikor jön le a király vendége. Kossuth Ferenc pedig sokáig maradt. Elmult negyed tizenkét óra, feltizenkettő és a kapuban álló zsoldárok még mindig közönyös arccal néztek a szépen kifényesített csizmájuk hegyére. Az emberek szeme pedig odaszegződött afelé a két ablak fele, amely mögött ott beszélt a király Kossuth Ferenczel.

— Be sok mondanivalójuk lehet egymásnak! — mondogattak örvendező arccal a magyarok.

A tömegben két képviselő is volt: Szatmári Mór és Visontai Soma, aki büszkén nézett körül:

— No, ennyit se beszéltek már reggel a Burgban magyarul, mint itt ma délelőtt.

A csendőrök ezalatt a népet a Burg kapui felé szorították. Tizenegy óra negyven perczkor egyszerre halk kiáltás hallatszik a miniszteri feljáró kapuja alól s a következő pillanatban kipirult arccal, mosolygó szemekkel megjelenik Kossuth Ferenc, aki így teljes óra hosszat volt a királyi palotában s a saját számítás szerint ötven perczig az uralkodó előtt. Az egész tér egyszerre megelevenedik, Kossuth beugrik a kocsijába, de alig tesz néhány lépést, száz és száz ember veszi körül és a Burg udvarában zúgó riadattal hangzik fel:

— Éljen Kossuth!

Ekkor a király dolgozószobája ablakának függönye újból föllibbent s most már Ferenc József egész alakja láthatóvá lett. Kék tábornoki kabát volt az uralkodón, amelynek harmadik és negyedik gombja közé dugta a jobbkezét. Körülbelül két perczig nézett az újongó népre vidám tekintettel. Ezalatt Kossuth hirtője tovább rozott. Ugyanazon az uton amelyen jött, tért vissza a Bristol-szállóba, amely előtt, ekkor már több ezer főnyi tömeg állott. Amikor Kossuth leszállt a szálló előtt a kocsijából, az egész Kärnthnering visszhangzott az éljenzéstől. Vigan dolgoztak az amatőr-fotografusok, akik jóformán az utját állották az

torum genera erigere, Furesque Latrones, Praedones, et alias quoslibet malefactores, in Territorio dictae Possessionis et intra veras metas ejusdem legitime deprehensos jure mediante suspendere, rotare, mutilare et aliis condignis Poenis demeritis et criminibus eorum exigentibus punire, et alia quae juxta Regni nostri consuetudinem de Jure fieri consueverunt facienda facere et exercere valeant et possint“.

Itt ugyan a pallos-jog gyakorlása Vizaknai István és Lászlónak adatott, — de az élet és halál feletti jogot Vizaknán ők is és utódaik is a város bírja és a magisztratussal együttesen gyakorolták. — És csak az az élet- és halál feletti ítélet volt érvényes, mely a Gerebházban behozott. — Mivel a pallos-jog e házzal volt összekötve.

Az elősoroltakból következőleg, a fenn leirt pallos bihatóság 1455-ben készült, — s hogy a pallos-jogadás története mintegy megörökítve legyen, — a pallos egyik lap-

jára Greb Emericus Bistriciensis metszetet, kinek s utódaik II. Endre adta a pallos-jogot. Azután Zsigmond király neve metszetelt be a másik lapra, ki a pallos-jogot a Gerebház tulajdonosainak a város bírja és esküdt polgáraival együttesen adta.

Mely híhető észlelődesem folytan bizony alíthatom, Vizakna pallosa a XV-ik században készült, nem pedig a XVI-ik században, mint az 1896-iki ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoport hiv. kimutatása I. füzet 46. lapján 559. sz. alatt megjegyzetett.

A halálos ítélet megerősítés végett előbb a királyhoz, később a Guberniumhoz terjesztetett fel.

1811. márczius 6-án a fels. kir. Főkormányzó tanács elrendelte 394 sz. alatti leiratával, hogy a Jus Gladii-vel eők Jurisdiktioók a halálos ítéletben, azon bizonyításokat, melyeken az ítélet ereje gyökerezik, per extensum beírják.¹

(Folytatjuk.)

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárolagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVART.

Mátyás király - tér 2. sz.

Figyelmeztetés!

Van szerencsem az igen tisztelt szülők figyelmét kizárolagos gyermekruha üzletemre felhívni. Iskolába járó fiú- és fiúruhák 1 évesőtől 14 évesig. Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehéreművek, kötények, kálapok harisnyák nagy választékban, jó formában és kivitelben, jutányos árban kaphatók.

Vidéki rendelmenyvel elég a gyermek kora és a ruha színének megnevezése.

MIEDER-készítés mérték szerint

a legújabb formában, kényelmes viseletű

Szíves partfogásat kér

Stein S. és Társa.

audienciáról visszatérő magyar politikusnak.

Kossuth Ferencz nyomban megérkezése után a következőket mondta egy újságíróknak:

— Azt bizonyára természetesnek találja, hogy az audiencia lefolyásáról és annak részleteiről semmit sem mondhatok. Csak a külsőségekre szorítkozhatom és itt hálásan emlékezhetek meg arról, hogy a felség a háromnegyedóra hosszat tartó kihallgatáson kitüntető módon, kegyesen beszélgetett velem s örömmel tapasztaltam, hogy derült hangulatban van. Az audiencia francia nyelven folyt le. A palotában a szárnysegéd fogadott s ő vezetett be a király elé, aki beléptemkor felállott a helyéről s elibém jött. Mikor elmentem, szintén felállt s néhány lépéssel az ajtó felé kísért. A kihallgatás tartama alatt mind a ketten álltunk.

A király különben Kossuth Ferenczet magyarul ezekkel a szavakkal üdvözölte:

— Hozta Isten! Örömmel látom önt.

Azután kezével az íróasztala mellett álló széken helyet mutatott neki s nyomban francziául a politikai helyzetre vonatkozó kérdést tett. Erre a kérdésre Kossuth körülbelül tíz percig tartó feleletet adott, amely alatt a király feszült figyelemmel folyton rászögezte a tekintetét. Innen kezdve a kihallgatás beszélgetés formájában folyt le. Kossuth Ferencz el volt ragadtatva az uralkodó szives modorától.

Kossuth Ferenczen meglátszottak az audiencia lefolyásának kellemes impressziói. Az arca ragyogott a vidámságtól és nevetve engedett az újságírók faggatásainak, akiknek valóságos inváziója tört rá, német, angol, francia újságírók kopogtattak be egymásután hozzá és a függetlenségi párt elnöke az ő bájos szeretetreméltóságával adott nemcsak intervjút nekik, hanem egyben autogrammot is, mert minden nyilatkozatot maga írt meg a különböző lapoknak.

A francia lapokat a „Temps“, „Figaro“, a „Petit Journal“ és a „Gil Blas“ levelezői képviselték, akik csodálkozva szóltak arról, milyen tökéletesen beszél Kossuth francziául.

Ez a magyarzata — talán a király nagy tapintatán kívül — annak is, hogy az audiencia nem németül folyt, amelyen Kossuth, aki egyébként hat nyelven beszél, csak töredezőve bírja magát kifejezni.

Kossuth Ferencz több képviselő társaságában meglátogatta azokat a helyeket, melyeket Kossuth Lajos emléke szentel meg. Elhajtatott a Kärnthner-Strasseban levő Erzhertog Karl fogadóhoz, ahonnan 1848. márczius 18-án Kossuth Lajos a becsi néphez szól és elment a Mehlmarktra, ahol Kossuth Lajos fölemelt egy gyermeket s ezekkel a szavakkal mutatta meg a népnek:

— Ime, ez a gyermek valamikor élvezni fogja a szabadságot!

A körút alatt Kossuth Ferenczet mindenütt, ahol fölismerték, a becsi nép szeretettel üdvözölte.

Kossuth a délután öt órai vonattal utazott el Bécshől. Tavozaskor a szálló előtt összegyűlt nép ismét megjelenezte. Kossuth a pályaudvaron azonnal beszállott a kocsi-jába. Pozsonyban gróf Apponyi Albert szállott fel hozzá. A két politikus nagy örömmel üdvözölte egymást, aztán bezarkó-

zott a fülkébe. Kossuth elmondta Apponyinak, mit beszélt a király . . .

Kossuth Ferencz személye és egyénisége valóban jó hatást tett a királyra. Erről a becsi zsokéklubnak egyik magyar arisztokrata tagja értesítette Kossuthot és a magyar urakat.

Kossuth Ferencz ugyanis a Bristol-szállóban ebédelt társaságával. Az említett magyar magnás itt kereste föl Kossuthot és ezeket mondotta:

— Ferencz Ferdinánd főherceg ma délután egy órakor a zsoké-klubban ebédelt és ott elbeszélte, hogy Kossuth fogadása után fölkereste a királyt, akit jó kedvében talált és ki megjegyezte, hogy Kossuth személye nagyon jó benyomást tett reá.

A kihallgatásról egy magas állású osztrák méltóság ezt mondta:

— Amennyire én hallom, Kossuth Ferencz audienciájának sokkal nagyobb a jelentősége, mint azt akárcsak is remelte, mint ahogy akárcsak is hiszi. A válság gyors és kellemes lebonyolítását én biztosra veszem. Abból, amit tudok, csak annyit árulhatok el, hogy Kossuth Ferencz végtelenül jó benyomást gyakorolt a királyra.

Közjogi kérdések.

A választáson megnyilatkozott nemzeti akarat folytán a magyar politika homlokterére került a függetlenségi párt és egész programja.

Időszerűnek tartjuk olvasóinkat ezen program főelveiről, a lehető legrövidebbre fogva tájékoztatni.

Perszónál-unió alatt közöségesen két önálló államnak oly szövetséges viszonyát értik, a melynél a királyi ház közösségén és az abból folyó legszűkebb érdekközösségeken kívül más kapcsolat a két állam között nincsen. Ennek ellentéte a reálunio, a mikor a két állam közt legalább a lényegesebb állami funkciókra (hadüzenés, bekekötés, hadsereg, vámterület, pénzügyi igazgatás, közoktatás stb.) vagy ezek egy részére nevezve állandó szerződészerű közösség létezik.

Magyarország viszonya Ausztriával Deák Ferencz műve szerint is perszónál-unió, mivel az uralkodóház közösségén s az azzal egybefüggő védelmi közösségen kívül (1723. évi pragmática sanctio) a két állam közt állandó szerződéses közösség nincsen.

Magyarország Ausztriára való tekintet nélkül hozhat királyával egyetértve bármely törvényt, még a hadseregre nevezve is, a nélkül hogy abba Ausztria mint állam beleszólhasson. Ezért van az 1867. XII. t. cikknek is éppen oly alakja, mint akármilyen más törvénynek.

A hadsereg, a külügy és a kettőre vonatkozó pénzügy közössége nem valamely Ausztriával kötött szerződésből, hanem a magyar törvényből származik és a közös védelem és külügyi képviselő mostani módja a monarchia nagyhatalmi állásának s ebben Magyarország érdekében is jobb biztosítása vegett áll fenn. De akármikor megváltoztatható ha az országgyűlés és király meg egyező akarata (a törvény) úgy rendel.

A 48-as állapot azonban ezt a viszonyt

nem ismeri el perszónál-uniónak, hanem reál-uniónak. Az 1867-ben törvénybe iktatott közösügyek megszüntetését követeli tehát, úgy hogy külön hadsereg és külön külügyi képviselő, de közös uralkodóház mellett teljesítse Magyarországnak az 1723. évi pragmática sanctióban (az ország és az uralkodóház közt, de nem Ausztria közt is kötött szerződésben) foglalt közös védelmi kötelezettségeit.

Ez a lényeg, a mi az egyes pártárgyak közt különféle módon van színezve és a miről már egész könyvtár van összeírva.

Az önálló vámterület lényege abban áll, hogy a magyar korona országainak határára vámsorompókat állítunk fel s ott minden külföldről behozott árut, egyezkedés szerint megállapítandó módon megvámolunk. De ugyanekkor Ausztria országai is megvámolják azon terményeket, melyeket mi az ő országaiba szállítunk. A behozatali vámból mindenesetre nagy jövedelme lesz a magyar kincstárnak; de ezzel szemben fedeznie kell a külügyi költségeknek Magyarországra eső részét, melyet eddig a közös vámbevételekből fizettünk.

A vámterület kérdése nem tartozik a két állam közös ügyei közé.

Deák 1867. évi művében ez már eredetileg is mint a nemzet föntartott joga szerepel. Akkor is csak tíz evre volt fözössé téve a vámterület, de azóta a törvényhozás — mindig csak czélszerűségi okokból — mindmáig föntartotta.

Az ide tartozó kérdések tehát az idő lejártával (a legközelebbi határidő 1907-ben lesz) mindig mint czélszerűségi kérdések tárgyalatnak.

A 48-as álláspont azonban az önálló vámterületet, mint a nemzeti függetlenség egyik nagy és föltétlen intézményét követeli.

A magyar vámterülettel jár a magyar jegybank is, más szóval abban a pillanatban, a mikor életbe lép az önálló magyar vámterület, ugyanakkor önálló magyar jegybanknak is kell lenni. Ez nemcsak az önálló gazdasági berendezkedés természetes következménye, hanem a törvény rendelkezése is. A Magyar-Osztrák Bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló 1899. évi XXXVII. törvény cikk 8. szakaszának értelmében abban az esetben, ha a közösseget a vámügyekben 1907. december 31-én tul, legalább 1910. december 31-ikeig meg nem hosszabbítjuk, akkor a bankszabadság 1907. december 31-én önmagától megszűnik.

A magyar jegybank fölllítása egyáltalában nem okoz semmiféle nehézséget, mert nem is szólva arról, hogy a pénz és arany-piac konstellációja folytán egypár nap alatt megszereshető a bankhoz való szükséges arany, de maga a törvény, valamint a Magyar-Osztrák Bankkal kötött partegyezmény és a jegybank alapszabályai is biztosítják a magyar jegybank felállítását. Összefügg ez természetesen a Magyar-Osztrák Bank szükség szerű felszámolásával, melyet a törvény és az alapszabály a legnagyobb pontossággal állapít meg.

Az 1892. évi törvények értelmében a két kormány részéről az államjegyek bevaltasára és az ötkoronások veresere a banknál letett 543 millió korona értékű arany es részben e d t t n f l l t t v b h a z 1899 évi

TÁNGEL JÓZSEF

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
NAGYENYEDEN

vállalja el a temetések rendezését a legelőcsé és legelőcsébe temetkezés mellett.

XXXIV. t.-cz. értelmében a tizkoronás bankjegyek fundálására adott 160 millió korona arany mellett, melyet a kormányok bármikor visszavehetnek, a banknak még körülbelül egy milliárd korona értékű aranya van. Ez azonban egyrészt a bankjegyekben, másrészt a többi tartozási tételekben lekötöttnek mondható, úgy hogy a különválás napján a magyar kormány az 543 millióból kijáró 163 milliónyi (30 százalék), valamint a 160 millióból járó 48 millió saját letétjén kívül alig valamivel több juthat ki annyival, hogy úgy körülbelül 200 millió koronával több arany állhat rendelkezésére.

Ez az új bank rendelkezésére bocsátandó arany mennyiség lesz a részvénytőkén kívül, a mely 100 millió koronát alig fog meghaladni, az első alapja az új magyar jegybanknak. Ily módon 300 millió korona arany biztosan és már az első napon áll rendelkezésünkre.

A most érvényben levő eljárás mellett 300 millió korona aranyra 750 millió korona (40%) bankjegy bocsátható ki, vagyis olyan összeg, melynél nagyobb minden valószínűség szerint sem jut nekünk a Magyar-Osztrák Bank jelenlegi 1700 millió korona bankjegyforgalmából.

Ime, ez a nagy is általánosságban való számítás is mutatja, hogy a Magyar Nemzeti Bank föllátása nem utközik semmiféle nehézségekbe, hogy ugyyszólván márol-hólnapra biztosan meg lehet csinálni, ha anyagi érdekeink pontos mérlegelése az önálló vamtérület felállítására kész bennünket. Háromszáz millional több arany áll rendelkezésre, mindjárt az első nap, pedig arról nem is szólunk, hogy más uton-módon mennyi arany szerezhet még könnyű szerrel. A Magyar Nemzeti Bank természetesen részvénytársaság lesz és nincs kizárva, hogy a mostani Magyar-Osztrák Bank részvényesei fogják alapítani, s ez kétségtelenül emelni fogja a magyar jegybank fizetőképességének biztosságát.

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket felkérjük, legyenek szivesek a hátralekötött előfizetéseket mielőbb beküldeni.**

— **Személyi hír.** Török Bertalan orsz. képviselő a mai napon állandó tartózkodásra Budapestre utazik.

Dr. Szász Pál, Szász József vármegyénk köztisztviselőben álló alispánjának fia, szép sikerrel jogtudori vizsgálatot tett a Kolozsvári tudomány-egyetemen. Ünnepeles felavatása jövő héten lesz. Az új jogtudornak és szülőinek ez örömdetes esemény alkalomával szívesen gratulálunk.

— **A Kisegítő Takarékpénztár** igazgatósága f. hó 14-én tartott gyűlésében elnöké Török Bertalan orsz. képviselőt, alelnöké Szilágyi Farkas ev. ref. lelkészt, jegyzővé dr. Bocz Józsefet, a vármegyei közkórház igazgatóját, ügyészé dr. Müller Jenő ügyvédet választotta meg.

— **A nagyenyedi ipartestület** rendezési közgyűlését f. évi márczius hó 5-én, határozatképtelenség esetén pedig újabb meghívás nélkül folyó évi márczius hó 12-én, d. u. 2 órakor a városház közgyűlési termében tartja meg, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. 1904. évi számadás megállapítása. 4. 1905. évi költségvetés és leltár megállapítása. 5. Indítványok, melyek alapszabályszerű időben és alakban érkeznek be. 6. Válasz-

tások: a) elnök, b) 18 eljárásági, tag, c) 3 számvevő.

— **A nagyenyedi Kossuth Lajos Asztaltársaság** XIX-ik összejövetelét 1905. február hó 19-én — vasárnap — este 8 órakor a „Tigris” vendéglőben tartja a következő műsorral: 1. Nyitányt játszik a zenekar. 2. Nagymagyarország. Irta és felolvassa Gergelyi István. 3. Hegedűn játszik Péterfi Ödön. 4. Szavalt Baranyai István. 5. Kuplékat énekel Csaváry Gyula.

— **Jelmezes piknik.** Az arany ifjuság az idei farsangon is megtartja hagyományos és jó hírű piknikjét, a mely ez alkalommal jelmezesnek van tervezve. A multság kiválóan rokonszenves voltát és briliáns sikerét már előre biztosítja a tapasztalt rendezők díszes csapata, kiknek élén Folyóvícs József r. b. elnök áll.

— **Táncziskola.** Carbone János, tánczművész és táncztanító Nagyenyedre érkezett és előre hirdetett tánczfolyamát megnyitja a mai nap d. u. 4 és fél órakor a Nemzeti Szálló báltermében. Lapunk utján kéri a résztvevőket, hogy legyenek szivesek ez alkalomra teljes számmal megjelenni az órák és program megállapítása végett.

— **Hóvivatar.** F. hó 12-ikén este nagy pelyhekben kezdett a hó hullani és hullott szakadatlan másnap reggelig, mikor aztán hideg északi szél kezdett fújni és bolygatta meg az apró s megmozgékony hópelyheket. 15-ikén azonban már beállt az olvadás.

— **Műkedvelői előadás.** Az iparos-önképzőkör közlebről Csiky Gergely „Vasember” című drámáját hozza színre tagjainak legjobb erőivel. A darabot Chathry Ferencz kitűnő szakértelemmel tanítja; a tagok a legjobb tehetségükkel odaadással faradoznak a rendezővel egyetemben, hogy városunk közönségének élvezetes estét szerezzenek és meglegedését kiérdemeljék.

— **Új hírlap.** „Tordai Hírlap” czimen új lap indult meg a hó folyamán. Szerkesztője dr. Fried Farkas ügyvéd; segédszerkesztő dr. Várady Gáspár. Megjelenik minden héten csütörtökön társadalmi, közgazdasági, közigazgatási és szépirodalmi tartalommal. A derek vállalkozást üdvözljük.

— **Új iparhatósági megbizottak.** A városi tanács, miut iparhatóság mellé 1905. évre iparhatósági megbizottaknak a következő nagyenyedi lakosok választottak meg: Cirner J. József, ifj. Winkler János, Harmath Miklós, ifj. Lázár Károly, Tángel József, Fenichel Lázár, Sándor János, Hegyi János, Jakab Károly, Matyas Lajos, Bauer Antal, Lükkel Géza, Fekete Mihály, ifj. Katona Lajos, Spangenberg Gyula, ifj. Lőrincz Károly, Bakó Károly, Lőrincz István, Farkas Sámuel, Fodor Károly. Az alakuló gyűlés vasárnap, e hó 19-én delelőtt 11 órakor lesz a városháza gyűléstermében, melyre fentírott tagok ezuton is meghívottak.

— **Védjük a madarakat.** Nap-nap után látjuk, hogy embertelen csavargók kalitkaszámra hordják be a városba az elfogott madarakat s házról-házra járva árulják pár fillérért. Mivel a rendőség ilyen dolgokra igazán nem ügyelhet fel, kérjük jólelkű embertársainkat az embertelenséget vásárlásaikkal nem előmozdítani, hanem ellenkezőleg a madárárulókat a rendőségnek azonnal feljelenteni.

— **Csokonai emlékezete.** A XVIII. század legnagyobb magyar lírikusa, Csokonai Vitéz Mihály emlékezetének szentelte ötvenkilenczedik nagygyűlését a Kisfaludy-Társaság.

A nagygyűlésen megjelent Berzeviczy Albert kultuzminiszter is, a Kisfaludy-Társaság alelnöke. Csokonait Beöthy Zsolt elnök méltatta.

— **Az Iparos-Önképzőkör** f. hó 12-én, vasárnap délután 3 órakor tartotta meg év közgyűlését saját helyiségében, a tagok nagy részvételével. Az évi jelentés felolvasása, a pénztáros, illetve a pénztárt vizsgáló bizottság jelentésének elfogadása és a felmentvény megadása, a költségelőirányzat és a könyvtári jelentés helybenhagyása, és fontosabb indítványok tárgyalása után a közgyűlés a tisztviselőket és részben a választmányt újból egyhangulag megválasztotta. Elnök lett: Albrechtovich Antal, alelnök Ravay N. Gyula, pénztáros Bakó Károly, jegyző Sulyok Ferencz, ellenőr Hegyi János, ház-nagy Willersdorfer Antal, I. könyvtáros Teleky István, II. könyvtáros Zsakó Andor; 18 tagu választmány és 4 póttag; vigalmi biz. elnök Gerendi Albert, dalárda-vezető: Gazdag Géza. A közgyűlés végül Bálint János indítványára köszönetet szavazott a kör vezetőségének, melylyel a gyűlés véget ért.

— **Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat** 1905. évi február hó 22-én, szerdán d. u. 5 órakor a r. kath. főgimnázium tanári tanácskozási termében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: A társulati elnök és alelnök lemondásának bejelentése és a megüresedett elnöki tisztek betöltése iránt való intézkedés.

— **Tánczestély.** F. évi február 25-én, szombaton, este 8 órakor Tövisen az „Oroszlán” szálloda nagytermében a 19 év óta beteg Andrásy Róza k. a. felsegélyezésére tánczestélyt rendeztetik Belépti díj személyenként 1 kor. Három tagból álló családjegy 2 kor. Háromnál több tagból álló családjegy 3 kor. Ételről és italról gondoskodva lesz. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetések köszönettel elfogadottnak. Jegyek előre válthatók Szabolcs Endre máv. raktárnoknál, este a pénztárnál. A nagyenyedi első zenekar fog játszani.

— **Esküdtársi tárgyalás.** Tárgyalattott 1905. február 6-án halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Krisztea Vazul elleni bünt. Vádolt 1904. évi október 16-án elment Mikle Simonnak Mogos község határában fekvő erdejébe és ott rőzsét szedett. Mikle Simon ott érte és káromkodva feléje tartott egy ujnyi vastag pálczával, mire vádolt hátrára vette a rőzsét és elment. Mikle Simon utána ment és mikor beérté, vádolt visszafordult és a kezében levő fejszével úgy főbe vágta, hogy Mikle Simon 4 óra múlva meghalt. Az esküdtek verdiktje alapján vádoltat a bíróság halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt 4 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős. 1905. febr. 7-én tárgyalattott halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Oczój Vazul elleni ügy. Vádolt Csaklyán 1904. évi október 17-én Közsök János csendes őültet, kivel előzetesen összeszólalkozott, vasvillával úgy megverte, hogy ezen ütések következtében beállott hashártya- és bélgyulladásban négy nap múlva meghalt. Vádolt a cselekmény elkövetését tagadja, de a kihallgatott tanuk vallomása alapján az esküdtek a vád és védelem meghallgatása után marasztaló verdiktet hoztak és ez alapon a bíróság vádoltat okozott súlyos testi sértés büntette miatt 4 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen felek semmisségi panaszt jelentettek be.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület folyó hó 28. és március 1-én Székelykeresztúrtól erdélyi magyar fajta szarvasmarha tenyésztéséről kiállítás és országos jellegű vásárt rendez, melyen a legelső rendű tenyésztők szoktak tenyészállataikat kiállítani, a hol tehát úgy egyesek mint községek a legelőnyösebben szerezhetik be tenyészállat szükségleteiket.

A Tisztelt Gazdaközönhéghhez!
Mint tudomásunkra jutott, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten arról értesíti a gazdaközönseget, hogy a lanyha irányzat következtében, a lóheremagnak (stiniai lóherének) f. é. január 1-én megjelent főárjegyzékében rovatolt árat hatályon kívül helyezte. Az árat jelenleg a következők: 4-számú prima primissima 95 korona, 4-a számú legelsőrendű 93 korona, 4-b számú elsőrangú 92 korona, 50 kilónként. Ezen három minőség tisztaság és csiraképeség tekintetében a létező legkitűnőbb. Általános ismeretes, hogy a Mauthner-cég olasz vagy amerikai lóheremagot nem forgalmaz és hogy az általa szállított lóheremagnak tarankamentességét a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás hivatalos ólomzárja igazolja. Ezen árleszállítás nagy elismerést kelt a gazdaközönség körében, mert újból bebizonyult, hogy Mauthner a gazdak érdekét szem előtt tartja.

Közgazdaság.

A Nagyeneydi Kisegítő Takarékpénztár közgyűlése.

A Nagyeneydi Kisegítő f. hó 12-én d. u. 3 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlést a részvényesek élénk részvételével. Török Bertalan orsz. képviselő, az intézet elnöke nagy tetszéssel fogadott beszédben foglalkozott a Kisegítő fontos közgazdasági és humanitárius szerepéről, melyet évről-évre fokozottabb méretekben tölt be. Az őszinte kegyelet meleg hangján emlékezik meg Müller Mihály igazgatósági tag és társulati ügyész elhunytáról, kinek előkelő része volt az intézet erejének és tekintélyének emelkedésében. Emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Az igazgatóság jelentését és az 1904. év zárszámadásait dr. Magyar Károly vezérigazgató terjesztette elő. A széles látókörrrel és mélyreható pillantással szerkesztett jelentés a múlt év kedvezőtlen gazdasági viszonyaival s ezeknek az intézet hitelügyletére való hatásával foglalkozott. A zárszámadások 10 millió 549321 korona pénztár forgalmat, 2 millió 570693 kor. betétállományt, 1 millió 185311 kor. váltóforgalmat, 2 millió 18522 kor. jelzálogkölcson-forgalmat, 843979 kor. kezelt kölcsön forgalmat, 124673 kor. tartalékalapot, 20165 kor. tisztviselői nyugdíjalapot és 93114 kor. 57 fillér tiszta nyereséget mutat. A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentését meghallgatván, a zárszámadásokat elfogadta s a felmentvényt megadta és ifj. Winkler János részvényes inaitványa folytán az igazgatóságnak, felügyelőségnek és tisztviselőknek elismerést és köszönetet mondott buzgó munkásságukért.

A tiszta nyereség következőképpen osztott fel:

1. A részvényeseknek a 300.000 kor. alap-tőke 5% kamatjában 15000 kor.

A fennmaradó 55200 kor. összegből adatott:

2. A tartaléktőkére	5500 "
3. Az igazgatóság jutalékára	11000 "
4. Az igazgató jutalékára	1100 "
5. A tisztviselők jutalékára	1650 "
6. A felügyelő-bizottság jutalékára	3750 "
7. Jótékonycélra	2200 "
8. A részvényeseknek felosztalékban 10%	30000 "

Összesen 70200 kor.

A fennmaradó 35704 kor. 15 fillér összegből:

a) A tisztviselők nyugdíjalapjára	5000 kor. — f.
b) A múlt évi rosz termés folytán beállott inség miatt a jótékonycélra alapszabály szerint jutó összeg rendkívüli pótlására	1000 " — "
c) A múlt évi rosz év miatt a tisztviselőknek a múlt évre 15% drágasági pótlékul	1530 " — "
d) A takaréktőke rendkívüli pótlására	10000 " — "
e) A fennmaradó	18174 " 15 f.

Összesen 35704 kor. 15 f.

A jótékonycélra szánt összeg következőleg osztott fel:

1. A vármegyei inségesek közt segélyül	1000 kor.
2. A nagyeneydi önkéntes tűzoltó-egyletnek	100 "
3. nagyeneydi polg. és leányiskolának jutalomkönyvekre	200 "
4. A nagyeneydi kereskedő és iparos-iskolának	100 "
5. A nagyeneydi szegény tanulók segélyező körének	100 "
6. A nagyeneydi ev. ref. templom javítási alapnak	300 "
7. A nagyeneydi róm. kath. templom felszerelésére	200 "
8. Bethlen Gabor fejedelem szobrára VII. részlet	200 "
9. A nagyeneydi prot. nőegylet kenyérszító alapjára	100 "
10. A miriszlói és oláhlapadi ev. ref. egyháznak	80 "
11. A nagyeneydi gör. kath. templom felépítésére	200 "
12. Körösi Csoma Sándornak Köröson emelkedő emlékére	60 "
13. A kissallósi ev. ref. templom építésére	100 "
14. A lőrinczrévei ev. ref. templom építésére	100 "
15. Nagyeneydi iparos kiképzésére segélyül	260 "
16. Az 1905. év folyamán az igazgatóság által adható sürgős segélyezésekre	100 "

Összesen 3200 kor.

A kilépett két igazgatósági tagot: dr. Magyar Károlyt és Gáspár Jánost és a két felügyelő biz. tagot: dr. Müller Jenőt és dr. Winkler Albertet négy évre újból megválasztotta a közgyűlés. A Müller Mihály elhalálozásával megüresedett igazgatóságra egy évre Polyovics Sándort.

A tárgysorozat letárgyalása után a közgyűlés az elnök elterjesztésével véget ért.

Szerkesztői üzenet.

Abrudbánya. Szíves közleményét éppen lapunk zártakor kaptuk s így a jövő számra maradt. Maikor is kérünk tudósításokat.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI-KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyeneydi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Sz. 253/1905

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye balázsfalvi járásában Buzás-Boocsárd székhelyvel rendszerezített és Buzás-Boocsárd, Karácsonfalva, Oláh-Csesztve községekből álló körjegyzőségben a választás megsemmisítés folytán megüresedett, buzásboocsárdi **körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.**

Ezen állással a 3 községtől együttvéve:

1. 920 korona törzsfizetés.
2. 124 " lakbér.
3. 80 " tűzifaátalány.
4. 58 " irodai átalány és a magánmunkálatokért megyei szabályrendelettel megállapított díjak szedési joga van egybekötve.

Ezen fizetés az 1904. VI. t.-cz. értelmében megfelelő kiegészítést nyerend.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy az 1883. I. t.-cz. 6 §-a, illetve az 1900. XX. t.-cz. 3. §-ának és a vármegyei ügyvitelszabály 4. §-ának megfelelően felszerelt kérvényeiket hozzám **1905. évi március 6-ig** adják be.

A választás 1905. évi március hó 11-én délelőtt 10 órakor Buzásboocsárdon a körjegyzői irodában fogom megtartani.

Balázsfalván, 1905. január hó 18.

Simonffy,
főszolgabíró.

Sz. 3335-1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyeneydi kisegítő takarékpénztár végrehajtható Fugats György végrehajtást szenvedő elleni 420 kor. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a besenyői 34 sz. tkvben A + 1 r. sz. 133, 134, 135, 136 hr. sz. bettelekre 710 kor., a 2 r. sz. 605 hr. sz. 384 kor., a 3 r. sz. 772 hr. sz. 158 kor., a 4 r. sz. 1267, 1268 hr. sz. 142 kor., az 5 r. sz. 1437, 1438 hr. sz. 286 kor., a 6 r. sz. 1572 hr. sz. 98 kor., a 7 r. sz. a. bejegyzett 320.24390-od rész közös legelő illetményre 82 kor., összesen 1476 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi február 24-ik** nappán d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényozikk 42 § jelzet arfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Balázsfalván, 1904. évi október hó 24-én.

Csiszér,
kir. albiró.

NAGYENYEDI
KÖNYVNYOMDA
 ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 N A G Y E N Y E D .

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó intézet.

Mindennemü

Dobozárut

*(Carlouage) u. m. egyszerü
 és hajlitott dobozokat*

gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállit.

üveket, folyóiratokat, hirlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapirokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemü kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, pósta-csomagczimkéket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzékeket, portkapszulákat, papirzacskókat, kötözőpapirokat és mindennemü gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az erdélyi püspöki javadalom gyulafehérvári majorjának áthelyezése s részben újáépítése

válván szükségessé, felhívom a vállalkozni kívánókat, hogy 2000 korona bányapénzzel ellátott zárt ajánlatokat alólírott jószágigazgatóhoz

1905 február 26-ik napjáig nyujtsák be.

Az ajánlatban kitéendő, hogy ajánlattevő a terveket és költségvetést ismeri, valamint az állami építkezéseknél az államépítészeti adóhivatalok által megállapított szokások építési feltételeket is, mely utóbbiaknak az ajánlattevő magát feltétlenül aláveti.

A tervek és költségvetés alólírott jószágigazgatónál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Fenntartja magának a jószágigazgatóság a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson, esetleg mind visszautasíthasson. Az ajánlatok felbontása és azok feletti határozat 1905. február hó 26-án fog az igazgatósági irodán megtörténni.

Gyulafehérvárt, 1905 február hó 8-án.

580 2-2

Püspöki uradalmi jószágigazgatóság.

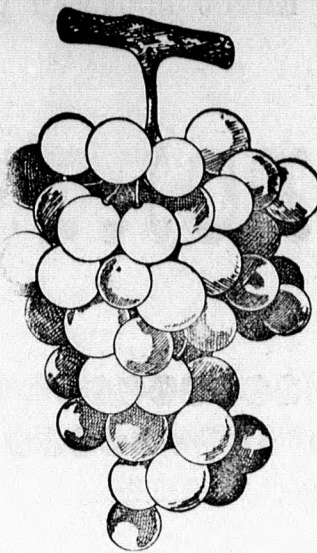
Somatose
oldható hőstérfény
a hús tápanyagát tartak
massza (tojásfehérnye és
sá) majánom itelen,
hőnyen oldható por-
alakban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
vieszamaradt egyéneknek,
mellbetegségek, idegbe-
tegeknek, gyomorbetek-
nek, gyermekágyasoknak,
angol kórban szenvedő
gyermeknek, gyógyulók-
nak stb. stb.

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szervenőknek orvosi-
lag ajánlv.
*Somatose nagy mértékben
emeli az éledeget.*
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Festékgyárak ezéltt
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árgyűzőkét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Menyasszonyok figyelmébe.

Karlsbadi porcellán étkező készletek,
gyönyörű kivitelben, színes, 12 személyre, teljesen
összeállítva 15 fttól

Üvegkészletek 12 személyre 66 darab
7 ftt 90 kr — Függő lámpák esigával 3 ftt 95 kr.

Thea- és kávékészletek 2 ftt
80 kr., 3 ftt Kina ez s. tárgyak.
Alkalmi ajándékok.

Kerti gömbök és lámpák. Eredeti gyári áron! — Vidéki megrendelésnél kérem az utolsó vasuti állomást megírni!

Müller utóda Somlyai

üveg es porcellán kereskedő
KO OZSVÁRT, Kossuth Lajos-u. 4 sz.

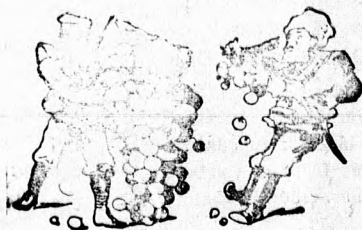

272 33-52

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Ca p 1 Frigyes Medgyes, Nagyöküllő megye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 535 5-20

Isajit magát
károsítja, aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi a

KOSCHITZ G.

zongora készítő
és hangoló

Kolozsvár, Emke tér 3. sz.

Javításokat és hangolókat jutányos áron elfogadok Megrendelések vidéken is pontosan eszközöltetnek Saját készítésű

Pianinok

700 kor. szállítanak. — Egy zori hangolas 6 korona. Ott tartózkodásom alatt oda rendelésre küldi. 24 korona 51 17-104

Bajor Ignác
ANGOL-FÉRFEI SZABÓTERME

A legjobb szabászat és csak kipróbált munkások lesznek üzletemben alkalmazva.

Legkisebb megfizetés pontosan intézhetnek el.

KOLOZSVÁR Malvas király-ter és Wesselényi u sarok (DR. HINTZ GYÖRGY-HÁZ).

EGYEDÜLI CÉGE SZAKMÁBAN A MELY NEM ÁRRAKAL, HANEM AZ ÁRU MINŐSÉGEVEL ÉS A LEGJOBB MUNKÁVAL VERSENYEZ

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. utvári szállító **Temesváron.**

Mag-, növény-, rózsa-, fák- stb. nagytenyészet.

(Tenyésztőterület: 62 hold = 37 hektár.)

Magvaktól és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.

A leszébb fenyőfő éket és eserjéket.

Képlettekkel bőven ellátott leiró katalógusok ingyen.

Postaszállítványok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállítványhoz „Mühle tanácsadó” a kertimve és on”, a legjobb kertészeti kézikönyv ingyen mellékeltek.

Salamon Géza

cipész

NAGYENYED, Főter 25. szám.

(Központi ven léglő-épület).

Kézelt a mai kor igényének megfelelő **uri-, női- és gyermek cipőket** a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl: 274 26-104

SALAMON GÉZA cipész.

Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes czipőjavítás!

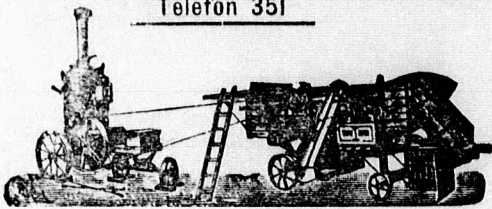
Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI

PORTLAND-CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Telefon 351

BABÓS ÉS TÁRSAI

vaskereskedése

KOLOZSVÁR, DEÁK FERENCZ-UTCZA 25. sz.

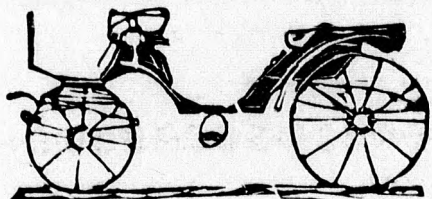
Telefon 351.

N. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és az idény beáltával raktárunkat dusan felszereltük mindennemű vasarukkal. Nagy készletet tartunk *kudsi rudvasakban, építkezési vastartányok, beocsini cement, gipsz, nádfonat, elszigetelő és fedőlemezek, Carbolineum, kátrány, Koax és faszén. Mindennemű olajok és festékárúk, gazdasági gépek és eszközök, rézgálicz és raf-faháncs. Tűzmentes pénzszerények. Kocsilámpák és kocsivasalások.*

Mindennemű vasaruk *kicsinyben és nagyban eladása.* Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Iványi G.
kocsigyártó KOLOZSVÁRT.

akorral haladó tanulmányom biztosítja... é. közönséget.
Kérdezőkódésekre a legnagyobb szíjjel válaszolok. 357 39-52

Használt kocsik magas áron becsereítetnek.

Berde Mózes utca 5.

Készletet tartok a legizlésebb kivitelű kocsikból. Elvállalok e szakmába tartozó javításokat, fényezést, párnázatok elkészítését és újra való bevonását, valamint kovács és kerékes munkálatokat a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb megbízható-ággal gyorsan és pontosan teljesítek, miről hosszú éveken át szerzett gyakorlatom és

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 120 000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhitelű pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6 1/2 % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet k... zó kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

A legolcsóbb és legkényelmesebb mulatóhely az **ORIENT** szálloda Kolozsvárt,

kávéház és étterem. Ferencz József-út 12. Telefon 462.

Mérékelt árak mellett kényelmes és tiszta szobák, valódi és hazilag kezelt tiszta jó borok, naponta friss kőbányai sörök és izletes hideg és meleg ételek, valamint italok kaphatók.

Igen alkalmas társas összejövetelekre és elfogad akadalmak és estélyekre megbízható jutányos áron. Kocsival beszálló vendégek lovainak jó meleg istálló és kocsiszin áll rendelkezésére. 501 8-52

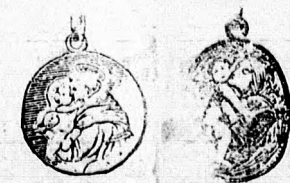
Tulajdonos: **Boday Mihály.** Minden este jóhírnévű cigányzene.

ŐSZI ALBERT

ékszerész és órász, Kolozsvár,

Wesselényi M. utca 2. sz.

Óriási választék 14 karátos arany gyűrűkben, karékek, broschok, lánczok, függőkben, gyémánt és Brillán-á ukban, mindennemű zsebórákban.

Megrendeléseket utánvétellel eszközök, nem tetezés esetén a tárgyat kieserélem vagy a pénzt levonás nélkül vissza küldöm.

Kérem a n. é. közönség szives bizalmát Tisztelettel

Őszi Albert.

508 18-24

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a már 6 év óta fennálló

fényképezési műtermemet

újlag a legmodernebbül felszereltem.

Különös figyelmbe ajánlom platin, aquarell és olajfestményeimet, melyekkel többszörösen kiténtetve lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli specialista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb és alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb photo email képekre, ugyszintén életnagyságu mellkép nagyításokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek

A nagyérdemű közönség b. támogatását kerve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

19-104